

V Bruselu dne 13.8.2014
COM(2014) 501 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Výroční zpráva z roku 2014 o politikách rozvoje a vnější pomoci Evropské unie a o jejich provádění v roce 2013

{SWD(2014) 258 final}

Globální odpovědnost
Globální solidarita
Globální hodnoty

Pomoc zemím a lidem, kteří ji nejvíce potřebují

Rozvojová politika Evropské unie (EU) nikdy nebyla významnější a účinnější. Této politice se daří šířit evropské hodnoty v našem rychle se měnícím světě a získávat pro EU vliv a uznání. Především však tato politika rozhodným způsobem přispěla k našemu prvořadému cíli, jímž je jednou provždy vymýtit chudobu.

V roce 2013 pokračovala EU v politické a finanční podpoře celosvětového rozvoje. Na vnější rozvojovou pomoc vyčlenila významnou částku, a to 14,86 miliardy EUR. V souladu s Agendou pro změnu¹ – plánem Komise na rozvojovou politiku s velkým dopadem, jež se soustředí na pomoc zemím a lidem, kteří ji nejvíce potřebují, – jsou hlavními příjemci této pomoci země s nízkými příjmy a nejméně rozvinuté země.

Společně pak EU a jejich 28 členských států zůstávají největším poskytovatelem pomoci na světě. Uznáváme, že v tomto směru můžeme učinit více – a to zejména pokud hodláme splnit náš společný cíl, tedy poskytovat do roku 2015 na rozvoj 0,7 % hrubého národního důchodu EU (HND). Uznáváme také, že v rozvojové spolupráci nejde jen o peníze. Jsme hrdí na to, že dlouhodobě pomáháme rozvojovým zemím; tato pomoc se těší podpoře více než 80 % evropských občanů² a je jedinečná svým silným zaměřením na chudobu. Její součástí je však i závazek nechat rozhodovat partnerské země a zajistit, aby poskytování pomoci probíhalo co nejúčelněji.

Stanovení finančního základu pro rozvoj

V prosinci 2013 schválil Evropský parlament finanční nástroje pro vnější činnost EU³ na období 2014–2020. Z hlediska rozvoje je ústředním prvkem tohoto balíčku vymýcení světové chudoby a současné zajištění toho, aby naše partnerské země měly možnost rozhodovat o svém vlastním rozvoji.

Víceletý finanční rámec převádí politické priority EU na období 2014 až 2020 do finanční roviny a určuje, jak se dohodnuté částky budou v oblasti vnější činnosti, a to včetně rozvoje, vynakládat. Činnost EU a jejich vnějších partnerů se zaměří na čtyři konkrétní politické priority: rozšíření, sousedství, spolupráci se strategickými partnery a rozvojovou spolupráci.

Celková částka schválená na nástroje pro financování vnější činnosti na období 2014–2020 činí něco přes 51,4 miliardy EUR. Další 30,5 miliardy bude poskytnuto na spolupráci se zeměmi AKT (africké, karibské a tichomořské státy) a se zámořskými zeměmi a územími, a to prostřednictvím 11. Evropského rozvojového fondu, jenž není součástí rozpočtu EU.

¹ KOM(2011) 637 v konečném znění, 13.10.2011.

² Zvláštní průzkum Eurobarometr 405 k tématu rozvojové pomoci EU a rozvojových cílů tisíciletí,

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_405_en.pdf.

³ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-1134_en.htm.

Evropský parlament se před plánováním finančních nástrojů pro vnější činnost zapojí do procesu stanovení priorit EU v oblasti vnější spolupráce. Dalším významným aspektem bude zlepšení koordinace mezi EU a členskými státy s cílem dosáhnout co největšího dopadu a zviditelnění – a to zejména společným plánováním pomoci.

EU v oblasti rozvoje také ve stále rozsáhlejší míře využívá inovativních zdrojů financování, mj. propojení prostředků v rámci nástrojů s prostředky ze soukromého sektoru.

Provádění Agendy pro změnu

Nutnost co nejlépe využít naši vnější rozvojovou pomoc vedla Komisi k tomu, aby se postavila do čela změny v rozvojové politice; v roce 2013 jsme se posunuli blíže k dosažení našeho hlavního cíle, jímž je vymýtit extrémní chudobu na celém světě během jedné generace.

Investice do naší budoucnosti

Svět, a zejména ten rozvojový, se rychle mění. Světový HDP od roku 2000 vzrostl o jednu třetinu, přičemž vedoucí úlohu v tomto ohledu hrály rozvojové země, které se na světovém růstu za posledních deset let podílely 70 %. HDP subsaharské Afriky se od roku 2000 zvýšil o 84 %. V současnosti je Afrika nejrychleji rostoucím a co do věkové struktury obyvatelstva nejmladším světadílem.

V důsledku toho dochází k významnému přesunu celosvětového vlivu a světových trhů z rozvinuté části světa na rozvíjející se a nejméně rozvinuté země. Před padesáti lety tvořily rozvíjející se a rozvojové ekonomiky pouze 25 % světového HDP. Dnes je to 50 % a v příští dekádě jejich podíl pravděpodobně přesáhne 66 %. Tato dobrá zpráva ukazuje, že v rozvojové spolupráci nejde jen o solidaritu: jde také o investice do lepší budoucnosti, z nichž mají prospěch všichni.

V roce 2013 pracovala EU na realizaci politických doporučení uvedených v Agendě pro změnu a na řešení výzev v oblasti rozvoje, před kterými stojíme, a soustředila se přitom na nejchudší země a občany světa a na oblasti, v nichž může jasně nabídnout přidanou hodnotu.

Dvěma soubory souvisejících politických priorit, jež představují vzájemně se posilující pilíře, o něž se Agenda pro změnu opírá, jsou řádná správa věcí veřejných, včetně dodržování lidských práv, demokracie a zásad právního státu, a podpora udržitelného růstu podporujícího začlenění prostřednictvím hybných sil, jako je udržitelné zemědělství a energetika.

V průběhu roku 2013 probíhalo také důkladné následné sledování procesu plánování v jednotlivých zemích, aby se zajistilo, že se činnost EU zaměří na nejvýše tři klíčová odvětví odpovídající těmto politickým prioritám. Agenda pro změnu nás nadto zavazuje poskytnout alespoň 20 % vnější rozvojové pomoci EU na podporu sociálního začlenění a lidského rozvoje a bedlivě sledovat financování opatření v oblasti změny klimatu. V záměrech společně plánovat s členskými státy EU a dalšími dárci se pokročilo ve více než 40 zemích na celém světě, přičemž tyto záměry se týkají i řady nestabilních států.

Udržitelný růst podporující začlenění

V rozvojovém světě je podvýživa příčinou smrti u přinejmenším třetiny všech úmrtí u dětí a hlavní příčinou smrti u 20 % matek. V roce 2013 EU zintenzivnila své úsilí v boji proti světovému hladu, nedostatečnému zajišťování potravin a podvýživě prostřednictvím nového politického návrhu uvedeného ve sdělení Komise nazvaném „Zlepšování výživy matek a dětí prostřednictvím vnější pomoci: rámec politiky EU“. Toto sdělení bylo představeno v březnu na schůzi hnutí zaměřeného na zlepšení stavu výživy (SUN) v Bruselu, jež představuje celosvětovou platformu pro řešení problému podvýživy. Cílem Komise je zlepšit výživu matek a dětí tak, aby se omezila úmrtnost a nemocnost i opožděný růst a vývoj v důsledku podvýživy. Ústředním prvkem naší politiky je závazek vynaložit 3,5 miliardy EUR na snížení počtu dětí postižených nedostatečným růstem o sedm milionů do roku 2025.

Kambodža zvyšuje vývoz rýže

EU podpořila rozvoj malých a středních podniků v **Kambodži** příspěvkem ve výši 8,6 milionu EUR do vícezdrojového svěreneckého fondu spravovaného Mezinárodní finanční korporací. I díky EU, jež je hlavním příspěvatelem, zvyšuje tento program konkurenceschopnost malých a středních podniků v odvětví rýže. Program se mj. zaměřuje na modernizaci kapacit na zpracování rýže v této zemi a také na podporu uvádění kambodžské rýže, jež v letech 2012 a 2013 získala ocenění „Best World Rice“ (Nejlepší rýže světa), na trh. Hodnota a objem vývozu se díky tomu v roce 2013 více než zdvojnásobily.

Na světě nemají asi 1,4 miliardy lidí přístup k elektřině a téměř tři miliardy lidí při vaření a k topení používají pouze pevná paliva, jako je například tradiční biomasa a uhlí. EU se v rámci iniciativy OSN Udržitelná energie pro všechny (SE4ALL) zavázala k tomu, že do roku 2030 umožní přístup k udržitelné energii 500 milionům lidí a přidělila prostředky na koordinaci, šíření a sledování tohoto celosvětového úsilí na dobu tří let.

V roce 2013 podpořila EU projekty týkající se výroby energie v celém rozvojovém světě, a to prostřednictvím svých nástrojů, které spojují rozvojové granty s jinými kapitálovými nástroji. V subsaharské Africe se přidělením 400 milionů EUR v rámci svěreneckého fondu pro infrastrukturu (ITF) EU–Afrika podařilo mobilizovat významné investice v rozsahu nejméně 4 miliardy EUR. Partnerské země mohou při zdokonalování a tvorbě svých politik využít pomoci z iniciativ, jako je například nástroj technické pomoci EU, v jehož rámci je k dispozici 80 milionů EUR, a přilákat tak potřebné soukromé investice k rozvoji odvětví udržitelné energetiky.

Mezi roky 2007 a 2012 se míra zaměstnanosti obyvatelstva v produktivním věku na celém světě zvýšila z 60,3 % na 61,3 %. S cílem podnítit růst podporující začlenění, jež nejchudším osobám umožňuje účast na výdělečné činnosti, zlepšila pomoc EU situaci 8,8 milionu lidí a přispěla k tomu, že 7,7 milionu lidí získalo v letech 2004 až 2012 technické a odborné vzdělání.

V roce 2013 se ve zpravodajství výrazným způsobem objevovalo téma migrace. Sdělení Komise „Maximalizace dopadu migrace na rozvoj“⁴ poskytlo základ pro společný postoj EU a jejích členských států, jež byl předložen v rámci dialogu na vysoké úrovni o mezinárodní migraci a rozvoji uspořádaném Valným shromážděním OSN ve dnech 3.–4. října. V postoji EU se zdůrazňuje, že je třeba uznat, že migrace představuje určující faktor růstu podporujícího hospodářský, sociální a environmentální rozvoj, a vyzývá k tomu, aby byly v rámci rozvojových strategií migrace a mobilita považovány za „hybné síly“ rozvoje.

⁴ COM(2013) 0292.

Řádná správa věcí veřejných

V roce 2013 EU dále pokročila s prováděním akčního plánu EU pro lidská práva a demokracii⁵. I nadále aktivně podporovala organizace občanské společnosti a ve více než dvaceti zemích proběhly zvláštní dialogy o lidských právech. EU k podpoře demokracie a demokratizace zorganizovala volební pozorovatelské mise, mj. například v **Kení**, **Pákistánu**, **Hondurasu** a **Mali**.

V rámci své společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP) zahájila EU dvě nové mise: výcvikovou misi EU v **Mali** a misi EU pro pomoc na hranicích **Libye**. Celkem EU v roce 2013 nasadila ve 12 civilních misích a čtyřech vojenských operacích více než 7 000 členů civilního a vojenského personálu.

V prosinci 2013 Evropská komise a vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku přijaly společné sdělení „Komplexní přístup EU vůči vnějším konfliktům a krizím“⁶, a to s cílem dále zintenzivnit úsilí EU vynakládané k dosažení toho, aby její celosvětová činnost byla soudržnější, komplexnější a účinnější.

Mír a stabilita

Udržitelný rozvoj a vymýcení chudoby vyžadují mír a bezpečnost, a platí to i naopak. EU zůstává v čele úsilí o prosazování míru a stability, přičemž si uvědomuje, že účelné využívání rozvojové pomoci může podstatně přispět k dosažení trvalé změny.

V rámci agendy EU bylo v roce 2013 například jednou z priorit **Mali**. V únoru byla v návaznosti na to, že orgány této africké země rychle přijaly transformační plán k obnovení demokracie a stability, obnovena rozvojová pomoc Mali. S cílem reagovat na bezprostřední potřeby obyvatel Mali bylo mobilizováno asi 250 milionů EUR, přičemž těžiště opatření leželo v oblasti zajišťování potravin, vody a hygieny a v nových návrzích týkajících se pomoci při opětovném nastartování ekonomiky.

V květnu 2013 uspořádaly EU, Francie a Mali v Bruselu pro hlavní mezinárodní dárcy konferenci nazvanou „Společně pro nové Mali“. Na konferenci bylo na podporu rozvojových priorit Mali přislíbeno celkem 3,25 miliardy EUR: jednalo se o rozhodnou mobilizaci podpory a solidarity na nejvyšších úrovních mezinárodního společenství.

Na mezinárodní konferenci o **Somálsku**, která proběhla 16. září v Bruselu, se EU zavázala poskytnout dalších 650 milionů EUR na podporu pozitivních impulsů v této zemi a k zajištění toho, aby neopustila cestu ke stabilitě a míru. Tyto nové prostředky budou využity k zabezpečení základních služeb, jako je například zdravotní péče, čistá voda a vzdělávání.

Konference Nový úděl pro Somálsko představuje milník ve vztazích mezi EU a Somálskem: na této konferenci se setkali zástupci mezinárodního společenství a Somálska, aby podpořili dohodu se Somálskem, přislíbili podporu, která umožní její provádění, a především aby zavázali všechny strany k účasti na tomto novém politickém procesu. Jakožto největší poskytovatel pomoci Somálsku uvolnila EU v letech 2008 až 2013 přibližně 521 milionů EUR. K významným výsledkům, jichž se podařilo dosáhnout, patří to, že do škol zamířilo

⁵ https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131181.pdf.

⁶ JOIN(2013) 30 final, 11.12.2013.

40 000 dětí, byly zajištěny dodávky bezpečné vody pro půl milionu lidí a 70 000 lidí se dostalo pomoci při chovu dobytka.

EU potvrdila svůj dlouhodobý závazek podporovat **Afghánistán** během přechodu a transformační dekády. Mandát policejní mise Evropské unie v Afghánistánu na podporu civilní policie a právního státu byl prodloužen do 31. prosince 2014. V roce 2013 EU na závazek podpořit místní rozvoj a správu věcí veřejných, věrohodné a transparentní volby, regionální spolupráci Afghánistánu s jeho sousedy, rozvoj zemědělství a policii vyčlenila 196,5 milionu EUR.

Od vypuknutí nové vlny násilí ve **Středoafričské republice** na sklonku roku 2012 zintenzivnila EU svou aktivní pomoc partnerům. V polovině srpna schválila Evropská komise v reakci na krizi způsobenou převratem v rámci nástroje stability stabilizační program v rozsahu 10 milionů EUR. Násilí mezi komunitami v zemi způsobilo náhlou humanitární krizi a Komise přidělila na pomoc 39 milionů EUR. EU také vyčlenila 50 milionů EUR na **mezinárodní misi na podporu Středoafričské republiky vedené africkými státy (MISCA)**. Předpokládá se další podpora mise MISCA.

V roce 2013 byla klíčovým prvkem obecné strategie EU zaměřené na stabilizaci **Pobřeží slonoviny**, obnovu moci státu a prosazování růstu podporujícího začlenění smlouva o budování státu v hodnotě 115 milionů EUR.

Solidarita a podpora

Obdobně byla EU nejvýznamnějším a nejviditelnějším dárce, pokud jde o podporu přechodu **Myanmaru** k demokracii, a během roku 2013 EU v podpoře změn pokračovala. Dne 5. března během návštěvy prezidenta Myanmaru v Bruselu vydali předseda Van Rompuy, předseda Barroso a prezident Myanmaru U Thein Sein společné prohlášení. Toto prohlášení představovalo důležitý mezník ve vztazích mezi EU a Myanmarem: položilo základ vize vybudování trvalého partnerství a práce na plánech demokratizace, národního usmíření a hospodářské liberalizace.

Komplexní rámec EU pro Myanmar stanoví cíle a priority EU a členských států na cestě k vybudování trvalého partnerství a podpoře užších kontaktů s touto zemí. Jedná se o společné úsilí, jehož součástí jsou opatření na podporu míru, demokracie, rozvoje a obchodu.

V listopadu 2013, v době působení první pracovní skupiny EU–Myanmar, navrhl komisař Piebalgs, aby mezi hlavní odvětví rozvojové spolupráce s Myanmarem na období 2014–2020 patřily rozvoj venkova, vzdělávání, správa věcí veřejných a podpora budování míru.

Program SWITCH-SMART

V listopadu 2013 zahájil komisař Piebalgs program SWITCH-SMART v Myanmaru (SMEs for Environmental Accountability, Responsibility and Transparency – malé a střední podniky pro odpovědnost, uvědomělost a transparentnost v oblasti životního prostředí). Tento projekt podporuje udržitelnou výrobu oděvů s označením „Made in Myanmar“ a přispěje ke zvýšení mezinárodní konkurenceschopnosti malých a středních podniků v tomto odvětví. Jedná se o tříletý projekt, jenž je financován z grantu EU o objemu 2 miliony EUR a jehož cílem je omezit chudobu prostřednictvím obchodu a rozvoje soukromého sektoru v Myanmaru.

Sýrii stále zmítá konflikt, jenž má rovněž vliv na stabilitu sousedních zemí, zejména Libanonu a Jordánska. EU hraje důležitou úlohu při udržování politického dialogu se zúčastněnými stranami, jehož cílem je dosáhnout politického urovnání situace v Sýrii, přičemž se aktivně podílela na přípravách mírové konference o Sýrii (konference Ženeva II). V roce 2013 se EU rozhodla upravit svůj sankční režim ve prospěch syrského obyvatelstva a syrské opozice, přičemž zachovala tlak na samotný režim. Součástí tohoto kroku byl také další finanční balíček o objemu 400 milionů EUR na rok 2013 k pokrytí nejdůležitějších potřeb postiženého obyvatelstva v Sýrii a regionu jako takovém. EU a její členské státy v roce 2013 zůstávaly největšími poskytovateli humanitární pomoci (s částkou přesahující 2 miliardy EUR) pro 9,3 milionu lidí zasažených syrským konfliktem, přičemž téměř polovinu z těchto lidí představovaly děti. Evropská pomoc se dostává až k 80 % konfliktem postiženého obyvatelstva.

EU aktivně podporovala provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN o zničení chemických zbraní v Sýrii a poskytla materiální podporu misi OSN a Organizace pro zákaz chemických zbraní (OPCW).

Syrské děti v tísní

Prostřednictvím podpory EU se přinejmenším 780 000 dětem v Sýrii, Jordánsku a Libanonu, a to v mnoha případech dětem v uprchlických táborech nebo dětem vnitřně vysídleným, dostalo školního vzdělání, jež bylo přizpůsobeno tak, aby odpovídalo syrským osnovám, a děti tak mohly pokračovat ve školní docházce. Přibližně 10 000 učitelů prošlo školením k metodám výuky či psychosociální pomoci, jež jim pomůže lépe učit děti postižené konfliktem a pomáhat jim.

Iniciativa EU Děti míru: přínos Nobelovy ceny pro budoucnost

Děti patří k nejzranitelnějším obětem konfliktů. V roce **2012 EU obdržela Nobelovu cenu míru** za to, čeho na evropském kontinentě v oblasti míru dosáhla; finanční odměnu spojenou s touto cenou věnovala na pomoc dívkám a chlapcům po celém světě, kteří byli připraveni o možnost vyrůstat v míru.

V Kolumbii pomáhá dětem projekt, který brání ozbrojeným skupinám v jejich náboru. V Jižním Súdánu pomáhají tyto prostředky začít dětem po letech konfliktu nový život. V Pákistánu podporuje tato iniciativa vzdělávání a ochranu dětí, jež byly v důsledku konfliktu vysídleny. V listopadu 2013 EU potvrdila své rozhodnutí pokračovat v iniciativě „Děti míru“ tím, že oznámila, že uvolní další prostředky na nové projekty v roce 2014.

EU a její členské státy jako přední dárci humanitární pomoci v průběhu celého roku 2013 odhodlaně reagovaly na přírodní katastrofy, ozbrojené konflikty i vleklé krize. Pomoc ke zmírnění krize poskytnutá v roce 2013 samotnou Komisí dosáhla částky přes 1,3 miliardy EUR a čerpalo ji více než 90 zemí.

EU také zintenzivnila úsilí zaměřené na vytváření odolnosti v zemích ohrožených krizí tím, že v červnu 2013 dokončila svůj „akční plán pro odolnost v zemích ohrožených krizí na období 2013–2020“⁷.

⁷ SWD(2013) 227 final, 19.6.2013.

Tajfun Haiyan, který zasáhl **Filipíny** ve dnech 7. a 8. listopadu 2013, patřil mezi historicky nejsilnější. Vzhledem k jeho výjimečné síle a velikosti podle odhadů přímo zasáhl 14 až 16 milionů lidí a rozsah způsobených škod byl značný. Počet obětí na životech přesáhl 10 000. Před tajfunem zasáhlo Filipíny v říjnu zemětřesení o síle 7,2 momentové škály, které zničilo domy a připravilo o zdroj obživy přibližně 350 000 lidí.

EU reagovala rychle a na naléhavé humanitární potřeby a na podporu úsilí o rychlou obnovu a rekonstrukci přidělila přes 43 milionů EUR. Pomohla také zajistit hladký přechod od bezprostředního krizového řízení k obnově každodenního života. K oblastem podpory patřila obnova vod a hygienických zařízení, opravy elektrické rozvodné sítě, základní zdravotní péče, podpora obživy, přístřeší a oprava infrastruktury k zajištění větší odolnosti vůči budoucím tajfunům a zemětřesením.

EU byla v roce 2013 i nadále plně zapojena do úsilí na podporu politické a hospodářské přeměny. Konkrétně se podílela na řešení prohlubující se polarizace v Egyptě. Po výbuchu násilí v souvislosti se sesazením prezidenta Muhammada Mursího byla pomoc EU **Egyptu** přehodnocena. Vnější rozvojová pomoc EU se nyní soustředí na socioekonomickou oblast, přičemž jejím záměrem je podporovat lidi, kteří pomoc nejvíce potřebují, a občanskou společnost.

Základem pro vytváření prostoru prosperity ve spolupráci se sousedy EU prostřednictvím posílení politických vztahů, ekonomické integrace a užší spolupráce zůstává evropská politika sousedství. V roce 2013 pokračovala EU ve svém úsilí zaměřeném na podporu a prosazování demokratické přeměny v tomto regionu, přičemž k tomuto účelu dala k dispozici přibližně 1,3 miliardy EUR na nové závazky. EU si u téměř všech zemí ve svém sousedství zachovává pozici nejvýznamnějšího obchodního partnera.

Významného pokroku se v roce 2013 podařilo dosáhnout v provádění Východního partnerství. Summit Východního partnerství ve Vilniusu v listopadu představoval milník ve vztahu EU k nejbližším východním sousedům. Jednání o dohodách o přidružení, jejichž součástí jsou i prohloubené a komplexní zóny volného obchodu (DCFTA), s **Moldavskou republikou** a **Gruzii** byla po věčné stránce dokončena a dohody byly parafovány.

Středobodem vztahů s **Ukrajinou** v roce 2013 bylo pomoci této zemi splnit podmínky potřebné k podpisu dohody o přidružení, jejíž součástí je i prohloubená a komplexní zóna volného obchodu (AA/DCFTA). Ukrajinská vláda na konci listopadu oznámila své rozhodnutí odložit podpis této dohody. V průběhu roku se však podařilo dosáhnout značného pokroku. Vyplácení částek z rozpočtových programů podpory, jež bylo vzhledem k obavám v souvislosti s řízením veřejných financí pozastaveno, bylo v návaznosti na pozitivní kroky ukrajinských orgánů konečně obnoveno. EU je odhodlána podporovat hospodářskou a finanční stabilizaci Ukrajiny, a to zejména podporou občanské společnosti a rozvoje soukromého sektoru.

Přístup opírající se o pobídky, což je jeden z hlavních aspektů obnovené politiky sousedství, umožní EU díky novému evropskému nástroji sousedství navýšit podporu partnerským zemím, jež skutečně zavádějí pevnou a udržitelnou demokracii, a to včetně dodržování lidských práv a plnění dohodnutých reformních cílů.

Rozvojové cíle tisíciletí a opatření, jež se uplatní po nich: důstojný život pro všechny a všude

Rok 2013 se ukázal být klíčovým rokem z hlediska formování celosvětových diskusí o rámci na období po roce 2015. Evropská unie a její členské státy plnily i nadále ústřední úlohu v diskusích o rozvojovém rámci, který po roce 2015 nahradí rozvojové cíle tisíciletí. V únoru

2013 zveřejnila Komise své průkopnické sdělení „Důstojný život pro všechny“⁸, v němž pro rámec na období po roce 2015 nastínila návrh vize EU, jež spočívá ve vymýcení extrémní chudoby do roku 2030 a zároveň v zajištění udržitelného rozvoje planety, přičemž předložila plán k dosažení těchto cílů.

Tato vize položila základy pro postoj EU k opatřením na období po roce 2015 a promítla se do diskusí v Evropském parlamentu. V kontextu OSN byla navíc zohledněna ve zprávě panelu OSN na vysoké úrovni, jehož členem byl i komisař Piebalgs, a v závěrečném dokumentu ze zvláštní akce k rozvojovým cílům tisíciletí, jež se v září konala během zasedání Valného shromáždění OSN v New Yorku. Tento dokument, který podpořily všechny hlavy států a předsedové vlád, dokládá celosvětový konsenzus ohledně toho, že je k vymýcení chudoby a dosažení udržitelného růstu zapotřebí jednoho společného přístupu.

Dne 23. září zveřejnila Komise nové výsledky dokládající, jak EU v letech 2004 až 2012 přispěla k celosvětovému boji proti chudobě⁹. Tyto výsledky jsou impozantní. Skutečnost je taková, že financování EU napomohlo zmírnit chudobu na světě a podpořilo dosahování rozvojových cílů tisíciletí, a zlepšilo tak životy milionů lidí. Například díky vnější rozvojové pomoci EU od roku 2004 získalo přístup ke kvalitnější pitné vodě více než 70 milionů lidí (což je více, než je počet obyvatel Francie), 14 milionů dětí mohlo navštěvovat základní školu a 46 milionům lidí byla poskytnuta pomoc při zajišťování potravin.

Iniciativa EU pro rozvojové cíle tisíciletí

Celosvětově došlo do roku 2010 k obrovskému pokroku v plnění rozvojových cílů tisíciletí. Avšak deset let poté, co byly dohodnuty, má mnoho zemí k dosažení některých z nich stále velmi daleko. EU proto v roce 2010 vytvořila novou iniciativu pro rozvojové cíle tisíciletí, v jejímž rámci dala k dispozici financování poskytované na základě potřeb i na základě výsledků, jehož celkový rozsah je 1 miliarda EUR. Z tohoto objemu připadá 700 milionů EUR na ty rozvojové cíle tisíciletí, jež se daří naplňovat nejhůře, například cíle týkající se hladu, zdraví matek a dětské úmrtnosti, a 300 milionů EUR bylo přiděleno zemím, jež v čerpání pomoci vykazují dobré výsledky. Iniciativa EU pro rozvojové cíle tisíciletí doposud podpořila 70 projektů ve 46 zemích.

V rámci úsilí v oblasti rozvojových cílů tisíciletí a celosvětového boje proti chudobě se rovněž podařilo dosáhnout obrovského pokroku v boji proti HIV, tuberkulóze a malárii. Odhaduje se, že do konce roku 2013 byla díky grantům poskytnutým ve více než 140 zemích ze Světového fondu pro boj proti těmto třem nemocem zajištěna antiretrovirová léčba AIDS pro více než 6,1 milionu lidí, diagnostika a léčba infekční tuberkulózy pro 11,2 milionu nově nakažených lidí a v rámci prevence malárie bylo rodinám poskytnuto více než 360 milionů sítí proti komárům ošetřených insekticidy. Miliony lidí jsou však stále vystaveny riziku infekce. V reakci na tuto skutečnost oznámila EU na konci roku 2013, že navýší své příspěvky do Světového fondu na období 2014–2016 na 370 milionů EUR.

Evropské rozvojové dny

Rámec na období po roce 2015 a sdělení „Důstojný život pro všechny“ byly v roce 2013 také hlavním tématem Evropských rozvojových dnů, které v listopadu 2013 proběhly v Bruselu.

⁸ COM(2013) 92 final, 27.2.2013.

⁹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-852_en.htm.

Na této akci, která se koná každý rok, se již tradičně scházejí tvůrci politik, zástupci občanské společnosti, výzkumných organizací a soukromého sektoru z rozvinutých i rozvojových zemí, kteří diskutují o aktuálně nejnaléhavějších rozvojových problémech. Rozvojové dny v roce 2013 v tomto směru nepředstavovaly výjimku: podařilo se jim přilákat rekordních 5 500 návštěvníků.

Občané EU: pomáhat rozvojovým zemím pomáhá i nám

Podle zvláštního průzkumu Eurobarometru, který byl proveden pro Evropské rozvojové dny v Bruselu ve dnech 26. a 27. listopadu, souhlasí 66 % občanů EU s tím, že řešení chudoby v rozvojových zemích by mělo být jednou z hlavních priorit EU. Téměř sedm z deseti lidí (69 %) přitom věří, že pomoc rozvojovým zemím je také ku prospěchu EU a jejich občanů.

Výhled do budoucna

V roce 2014 bude EU dále pokračovat v provádění Agendy pro změnu a zvyšovat dopad své rozvojové spolupráce.

Klíčové zásady Agendy pro změnu budou i nadále zohledněny v procesu plánování nástrojů naší vnější činnosti a Evropského rozvojového fondu. Výzva k větší účasti soukromého sektoru na dosahování udržitelného růstu podporujícího začlenění, jež je v Agendě pro změnu obsažena, bude formou sdělení Komise, jež bude předloženo v první polovině roku 2014, převedena do praktických návrhů.

Agenda pro změnu nadto vyzývá k tomu, aby se EU posunula k přístupu založenému na právech tak, aby byly jakožto podmínky, jež umožňují pokrok, rozvoj a posilování postavení lidí, zohledněny lidská práva a správa věcí veřejných. V souladu s tím bude Komise pracovat na systematickém začlenění lidskoprávních zásad a standardů a jejich naplňování do celého procesu rozvoje.

Práce v roce 2014 bude i nadále zaměřena na zvyšování účinnosti a účelnosti rozvojové spolupráce zlepšováním koordinace, soudržnosti politik a odpovědnosti. V tomto směru dojde k dokončení tvorby rámce EU pro výsledky a proces společného plánování EU se posune dále.

Evropská unie a její členské státy budou i nadále usilovat o dosažení všech rozvojových cílů tisíciletí do cílového data, jímž je rok 2015, a vytrvají v naplňování konstruktivní role, kterou jsme v celosvětovém procesu formování rámce na období po roce 2015 doposud hráli a která nás posune dále.

Celkově se zdá, že rok 2015 bude pro rozvoj rokem zásadním. Evropský parlament a Rada tuto skutečnost uznávají a na konci roku 2013 byly blízko rozhodnutí o vyhlášení roku 2015 „Evropským rokem rozvoje“. Jednalo by se o ideální příležitost k tomu, aby Evropská unie informovala své občany o přidané hodnotě rozvojové spolupráce EU a ukázala výsledky, jichž už na tomto poli dosáhla. Bylo by tak rovněž možné vyzdvihnout jedinečnou schopnost EU využívat spojených sil členských států v boji proti chudobě a na podporu rozvoje, míru a prosperity na celém světě a při dosahování ještě lepších výsledků v budoucnu.